

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (kinevezések: budapesti napló: koldulási rendőrség szüksége hazánkban, Tunnel-tervezés a budai várhegy alatt, újdonságok, magyar színészet félszázados ünnepe, játékszíni krónika 's a' t. Zempléni megye (intézkedés a' mezei rendőrség foganathá vétele iránt, az urbéri törvény visszaható erővel nem bírónak határozatni ohajtatik, az előfogatok ügye küldöttségre bizatik, a' mézárosoknak husáremelést sürgető kérelme elutasítottik, borúgy megyei levelezések 's magányügyek, 's a' t. Nógrádmegye (tisztújítási eredmény, 's a' t. Torontálmegye (határozat az előfogati árszabásra 's töltésekre nézve, 's a' t.); tiszamelléki egyházkerületi gyűlés; honi répaczukor-gyártás; erdélyi országgyűlés, 's a' t.) Amerika (háború Mexico és Texas közt, 's a' t.) Spanyolország (don Francisco infans fogadtatása Madridban, 's a' t.) Anglia (Eszterházy hg nem megy többé Londonba, 's a' t.) Franciaország (Humann pénzügyminister meghalt, helyette Lacave-Laplagne, Nemours hgné fiat; szült 's a' t.); Hannovera (az ügyvédek korlátoztatása, 's a' t.) Törökország, Norvégia, Gabonaár. Pénzkelet. Dunavízállás. Értésítő. —

Magyarország és Erdély.

Ő es. 's ap. fels. a' kir. főfőnök kinevezett Keglevich Gábor gróf helyébe ideiglenes koronőrre Ürményi Ferencz fiúmei volt kormányzót méltóztatott legkegy. kinevezni.

A' nm. m. kir. udv. kamra a' selmeczi kir. kerületi bányatörvényszéknél Hell Antalnak harmadik irnokká lett fokozatos előlépése által megürült 4dk irnokságra Pongrácz Ernestszt bányászgyakornokot alkalmazá.

Budapesti napló. (Koldulási rendőrség szüksége hazánkban.) A' lig van vegyületesb színezetű lepel 's többféle használható ürügy, mint a' szánakozó kebel meleg részvétinek igénylése. 'S ha csak a' nyomor szerencsétlen fia szomjuznának segélyt; ha a' könyörület tiszta ajándékival nem élne a' szűkölködő vissza; ha e' gyakori visszaélések nem lehítnák, 's irtanák mind inkább a' szeretet erénymagvait: úgy nem szólalnánk föl e' tárgyban, hagyónk a' dolgot régi modora 's állapotjában, legfőlebb egypár elmefuttatást vázolnánk a' cifra és szegény, nagy és kis, sziv- és rangkoldusokról, millyek főleg nagyobb városokban gyakran hazug esedező-levelekkel 's különféle bizonyítvány 's álirományözönnel lepik meg az embert 's unszolják adakozásra. De ezeket mellözve 's a' közönségesekre szoritkozva, ha vizsgáljuk a' dolgot közelebbről, a' mindennapiak közül egy rész itlen tapasztal szemén vagy süketiséget szinlelve, ott mankóra horgaszva lábait, vagy némaságot tettetve vállra csüggesztett fővel nyöszörgő hangon sohajt alamizsnaért 's nem ritkán ugyanaz, kinek szemei az éj homályában hiúzéként fénylenek, fülei legkisebb neszt is fölfoghatnak; ki mankóját korcsma- 's más szemérem-sértő házakban ostrom- vagy védfegyverül használja, mialatt álbilincseiből szabadult nyelve özönnel szórja a' trágár szók és szitkok seregét. 'S e' cifra vegyület 's esalatás után kárhóztathatni e' azt, ki resteli keztyűjét lehúzni vagy öltönyét kigombolni, hogy az uteza hosszaig inában kullogó ál vagy korhelykoldusnak egy krajczárt vessen; csoda é, ha elfásul vagy közönyösül az emberi sziv a' valódi nyomor iránt is 's elveszti fogékonyágát a' szelidebb érzelmekre? Hála a' jótékonyág boldogító nemtőjének 's esinosbult emberibb századunk miveltésének! néhány városinkban a' házi koldulás meg van szüntetve már, mint p. o. Pesten is, 's e' miatt majd minden módosabb lakos szívesen adózik is az emberiség oltárára az illető városi bizatékosoknak tehetsége 's könyörfoka szerint — 's még is, majd minden nap szeltiben ostromoltatunk az egymást szinte sarkaló valódi és álkoldusoktól különféle ürügyek alatt, minék egyik főoka, hogy ide majd minden ország szeg 's végirül egész bizton karavánoznak a' mások veritékéből ferde irgalom útján ingyen élni szerető naplopók 's így nem levén szorosan megállapított koldulási rendszerünk, természetes hogy városunk úgyszólván táborantánya minden bitang akár valódi, akár álkoldusnak 's még az csuda hogy csoportosabban nem seregenek hozzánk 's ez úgy marad, sőt folyvásti szaporodásban lesz mind addig, míg kimerítő czélszerű szabályozás nem keletkezik eziránt 's az szakadattanul szigoru pontossággal fen nem tartatik. Mig ez nem történik és saját keblebeli valódi szegényre 's ügyefogyottira nem szoritkozik a' városi hatóság, ha tizszer eladhatná is busás áron Rákosa minden buczkáját 's fővénytorladékit, még sem birna elég munka-vagy irgalomházat építtetni a' szélrózsa minden tájékiról ide szabadon sompolygó 's pénz-csak pénzalamizsna végett a' könyörület horgonyához ezerféle szín, örv 's rézs alatt kapaszkodó koldusoknak. Hány illy zsiros reménykonczra sovárgó zarándok talpal ide gyalog, hányat szállit ide tengely? Hányat hoz a' Duna, hányat a' Mátza 's Balaton szele, hányat vak Tamás! Mikép lenne képes mind ezt kielégíteni a' legdicőbb czél 's a' jelennél még tizszeresen buzóbb munkásságu nöegyület is, hanemha Darius vagy Croesus vagy mind kettő kincseiről rendelkezhetnék, nem pedig, mint most, csupán a' városi jóltevő lakosság adakozásiból kezelésére bizott néhány ezerről. Így önként következik a' bár lappangva üzőgetni szokott házalás, 's utcán utcaszegleteken 's a' t. gyakori szokott kéregető ostromlás. Hogy tehát a' mindinkább harapozó visszaélések mind itt mind hazaszerte károsabb ellenhatást ne szüljenek, hogy valódi szükség 's tehetlenség föllelje saját 's méltányos tápláltatását; hogy a' könyör-szülte segélyt az inség embere is czélszerűleg használhassa 's gyalórsága szüksége pótlásán tul ne gyakoroljon visszaélést: czélszerű szabályok szükségesek. Kétféle módon segíthetni ezen 's e' módok általjában vagy helybeli körülményekhez illesztve hazánk némely részein eddigelé is divatoznak. Az első ez: hol külön koldus- vagy szegényápoló-ház nincs, az alamizsna szorult szegények szoros megvizsgálata után osztassék fel a' község hazánkint az igazi koldusok közt olly formák, hogy vagyonosb lakosokból kevesebb, kisebb tehetőségükből pedig több essék egyegy kéregetőre, ki a' hétnek csak egy napján 's csak saját illetőségi házait járhasa be. Mivel azonban a' szükség ezen emberei vagy egészen nyomorékok 's magok erejüvel járaskelésre képtelenek 's így gyakran megcsalhatóak; vagy alkalmasok némi csekély 's könnyebb munka végbevitelére: ugyanazért a' második czélszerű eszköz abban állana, ha számukra bizonyos épület *) rendeltetnék, hol a' másuvá 's bármikor szabadon barangolás eltiltása mellett a' község aránylag látná el valódi koldusait élelmi

's mellözhetlenül szükséges ruhaszerekkel, mint ezt a' szatmári püspökség tizszanánai urodalma helységekben hosszab idő óta divatozni tudjuk, és ez utóbbi mód annál inkább is ajánlható, mivel a' különösen vásárok 's búcsúk alkalmikor szerte kóborló koldus csikorgó hegedűjét kíséző hangzavarja 's óbegatása nem egy két szerencsétlenséget szüle már, 's némelyeknek azon fogása, hogy nyomoru tagjai leplezeten tartásával szánakozást gerjesszen, a' könyörteljes 's nem legfinnyásabb embereknél is undort szerez, viselős asszonyokra pedig igen veszélyes benyomást is okozhat. E' szabályok bármelyike foganatosítása mellett szoros figyelmet kellene arra is fordítani, hogy minden községnek kötelessége legyen saját szegényeit tartani, a' jövevény idegen koldusok pedig annyiszor mennyiszor utasittassanak 's tavolittassanak el. Ezt minden megye 's helyhatóság létesíthetné kebleben. Igaz, hogy itt a' rendőrség v. felügyelés gazdag sportulákkal nem kecsegtethet senkit; de hiszen korunkban sem ritkaság még a' lelkisméretes becsületesség. Erre a' helységi szegények atyja ügyelhetne föl mindenütt a' lelkész befolyásával legezelszerűben. — Napról napra mindinkább terjed azon részünkről ugyan igen kétes hitelű hir, miszerint a' lánchidat építő részvényes társaság a' budai várhegyet, épen a' készülő hid irányában át szándékozik ásatni, úgy, hogy a' hidról egyenes vonalban a' Krisztinavárosba, 's egyszermind a' városmajorba lehessen jutni. A' gondolat azon taktarékossággal hozatik kapcsolatba, miszerint a' hidépítők ezen vállalat által olcsóbban jutnának a' part feltöltésére szükséges földhöz, mintha távolról kellelne azt szállitattniok, azonkívül pedig ezen alagut (Tunnel) nyílásain boltokat is állíthatnak föl, mellyek, a' hid közelsége miatt, bizonyosan igen jól fogának jövedelmezni. — E' napokban jelent meg Wildnertől németül: „A haladás akadályai Magyarországon“; Wildner ur indigenája lett ugyan Magyarországnak, de azért e' munkájában csak azt tanúsítja, hogy hazánkban még most is idegen, és viszonyinkat nem ismeri, — különben nem tehetni föl, hogy illy fonák és visszás állításokra vetemült volna. — Általános a' panasz, miszerint az éji világitás fővárosunkban jelenleg igen homályos, min egyébiránt nem igen csodálkozhatni, mert árlejtés útján adatott bérbe a' kilágitás, illy esetekben pedig rendszeren vagy a' vállalkozónak kell vesztenie 's tán buknia, vagy pedig rosszul kell szolgálnia. Ezen árlejtések okozzák, hogy a' házat gyakran meg kell támasztani, mielőtt még tökéletesen elkészülne. Ha a' megye husárszabás helyett nyilvános husárlejtést eszközölhetne, alkalmasint találkozónék elég ember, a' ki 10 v. kron is birna hust mérni. Illy czéhbéli kérdéseknél igen üdvös szolgálattal tenne az árlejtés; de a' közbátorságot csakugyan nem tanácsos e' rendszer használatával kezelni. — Rebesgetik, hogy Pesten öszmüvészeti intézetet (Polytechnicum) szándék fölláttatni. — A' pesti város ház minden iromány 's készületestül a' kir. Curia épületébe hordozkodik ott megtelepüldé, mig a' városkáz följebb emeltetése 's új elrendezése megtörténik. Börtöntanyául a' Rochus-kórház ujdón épült egyik szaka szorgáland. Játékszíni krónika: ápril 29kén Revie Emilia javára bérszűnettel először „Varázskorona, vagy egy szobalyány kalandjai“, bohózat két szakaszban németből ford. Szegényföldi Timotheus, e' szegény bohózat is méltó helyet foglalhat a' többi német silányság között; ápril 30kán „Othello“ dalj. 3 felv.; Klein a' boroszlai színházról a' czim szerepben mint vendég, gyönyörű hangja ismét nagy tetszést nyert, 's méltán, mert csengése jóval meghaladja a' német színházban vendégszereplő Schmetzerét; május 1sején „A' notredamei toronyőr“ dráma 6 felv.; 2kán „Saint Georges lovag“ színj. 3 felv.; 3kán „Beatrice di Tenda“ dalj. 2 felv.; 4kén: „Cillei Fridrik eredeti dráma 3 felv. Szigligetiről: De Cau Mária a' kolozsvári színházról Veron szerepében lépett föl, szép hang, csinos külső, 's meglehető játék, melly szorgalom által jóvá változhatik, igen ajánlják e' fiatal színésznőt; 5kén bérszűnettel a' nézőhely teljes ünnepegyü kivilágitása mellett, az első magyar színház 1792 május 5kén történt kinyitásának és az akkor először szinpadra lépett Láng Ádám János aggszínésznek félszázados emlékünnepe, mellynek részei: 1) Arnold „Mátyás király választása“ czimű eredeti daljátékának előzenéje. 2) Előjáték 1 felv., írta Szigligeti, zenéjét Szerdahelyi. 3) Szerdahelyi előzenéje Jósika Miklós b. „Adorjánok és Jenők“ czimű eredeti dramájához. 4) „A' talált gyermek“ vigj. 5 felvonásban; szabadon ford. Bárány Péter; (ezen vigjátékkal nyitattott meg az első magyar színház Budán 1792. május 5kén, melly nap emlékére jelenleg ugyanazon nyelvvel és öltözetekben adatott, miként akkor került szinpadra); Láng az udvarbíró szerepében a' szinpadtól végbúcsút vett. 5) Erkel Ferencnek Egressy B. „Bátori Mária“ czimű eredeti daljátékához irt előzenéje. Dal ugyanabból, előadva Láng Paulina és a' nemzeti színház női énekeskara által. 7) Jelenés Kisfaludy Károly „Sztibor vajda czimű dramájából Beczkó, Máté és a' szolga között, előadva Szentpétery, Udvarhelyi és Szigligeti által. 8) Jelenés Vörösmarty „Áldozat“ czimű dramájából Csillár és Szabolcs közt előadva Hubenayné és Egressy G. által. 9) Toborzódal Bartay Endrénék Jakab István „Csel“ czimű daljátékához irt zenéjével, előadva a' nemzeti színház férfi énekeskara által. 10) Magyar körtáncz, Egressy B. zenéjével, — előadva a' nemzeti színházi táncziskola növendékei által, — mellyet egy a' magyar színészeti világ alakjaiból szerkesztett csoportozat fejezett be. A' jövedelem egy részében Láng Ádám János részesült. Ezen nemzeti színházi ünnepegy emlékkönyve, magában foglalva az előjátékot Szigligetiről, Eggenberger, Geibel

*) A' debreczeni kórházjut eszünkbe. . Nagyon lekötelezne bennünket n. tisz. Könyves Tóth Mihály debreczeni közkedvességű lelkész ur, ha azon intézettel, hol huzamosb időig 's olly szép sikerrel apostolkodék, hasáink nyomán olvasó közönségünket körülményesen megismertetni sziveskednék. A' szerk.

és Heckenast könyvárusoknál egy ezüst huszasért kapható, miből a jövedelem fele Láng Ádámnak adatik. Fél százados tehát csak nemzeti színészetünk, 's állandósítva csak pár év óta van, mégis, örömmel vallhatjuk meg, hogy minden kellemetlen viszonyai dacára is oly lábon áll jelenleg művészi tekintetben, hogy többet illy rövid létezés 's annyi bajjal küzdés alatt és után józanul nem is igen követelhetni tőle. Adja isten, hogy a bajok, korlátok 's akadályok végkép szűnjenek meg, 's a most beállott újabb felszabad alatt a tökély legragyogóbb pontjához emelkedjék 's fővárosinkra nézve ne csak külvárosban mintegy zsellér módra gubbaszkodjék, hanem a nemzet méltóságának megfelelően mind a Dunaparton a lánchid tözsomszedságában, mind Buda várában 's két testvér hazánk valamennyi népes városában, nem mint mostan, vándor madárcsoport vagy sátorozó karavánképen, hanem mint helyhez örökített állandó művésztelep virágozhassék. Amen.

(Honi répacukor-gyártás.) A magyar gazdasági egyesület műtani szakosztálya már mult évben kijelenté azon meggyőződését, hogy a honi répacukor-gyárak csak úgy számíthatnak kivánt előmenetelre, ha a répacukor-gyártástól 's ez a finomításától egészen bevaltandó répából a gyáros csak ha a természetektől bizonyos kulcs szerint bevaltandó répából a gyáros csak nyers cukrot főzend, 's ezt finomításul az illető vállalkozónak fogja bizonyos áron eladhatni. A Pesten létezett, de a mult évi bukások következtében működni megszűnt cukorfinomító-gyár épületei 's edényei hírlapok szerint jövő jun. 7kén másod ízben fognak kőtyavetyéltetni: mi lenne tehát üdvösb, mint azon ohajtás teljesülése, vajha találkoznék férfú, ki azt megvásárolná, 's egyedül honi répacukor-liszt-finomításra alkalmazná. Azonban egy magányostól illy merész lépést alig várhatunk; ha csak többek egyesülése nem biztosítaná őt, miszerint a nyereség is többre áradna szét 's a netaláni veszteséget mindenki könnyebben fogná kiállani. 'S kik egyesülhetnének erre jogszerűbben, mint épen honi cukor-gyártulajdonosink? mint kiknek leginkább fekszik érdekükben elosztott erejüket összpontosítani, hogy így annál bátrabban 's nagyobb kiterjedésben üzhethék vállalataikat. A magyar gazdasági egyesület valamint egyebekben, úgy a gazdasági műtan ez ágában is legszivesebben nyujtand alkalmat illy egyesülésre; minélfogást a honi répacukor-gyárak t. ez. tulajdonosai 's illetőleg igazgatói tisztelettel kéretnek: lennének szívesek a tisztelt egyesület műtani szakosztályának f. május hónap 28án délelőtti 10 órakor a n. casino teremében tartandó ülésére személyesen, vagy megbízottaik által megjelenni, vagy akadályoztatásuk esetében a szakosztályt alulírthoz intézendő leveleikben értesíteni a felől: mennyi répacukrot készítenek gyáraik évenként, 's vajjon hajlandók volnának é egyesülni a fenirt czélra, vagy legalább olly szerződésre lépni, miszerint a Pesten keletkezendő központi cukorfinomító-gyárnak a meghatározandó áron bizonyos mennyiségű nyers cukrot lennének kötelesek szállítani. Ezeket felül kedvesen fogadtatik minden egyéb tárgyú közlemény is Pesten a magyar gazdasági egyesület titoknoki hivatalában (Borz-uteza 219 sz. a. Boronkay-féle ház emeletében) majus 3án 1842. Az elnökség rendeletéből Kaeskovics Lajos mk. m. gazd. egyesületi titoknok, mint a fenirt szakosztály jegyzője.

(Zemplényi közgyűlés.) Zemplénynek april 25ik 26ik és 27én tartott évnegyedes közgyűlése, mind a mellett is hogy szomszéd Abaujmegye épen 27én üllvén nemzeti ünnepe (mit ugyan nemzeti lakomának talán inkább lehetne nevezni) oda nem kevesen rándultak a nagy színváltozás látására át— meglehetősen népszerű volt. Az igaz, hogy székvárosunk maga is képes volna gyűlést alkotni tisztességedekből, felföldi nagyobb uraink pedig igen ritkán maradnak el a közügyektől, mi méltó dicséretükre válik. Illy szerencsés körülmények hozták azt magukkal, hogy több megye példajaként nem igen nagy panasznak van a csekély-számúság ellen. Bizony, ha a székvárosban annyi táblabíró nem laknának, 's néhány hű keblű nagy uraink nem volnának, itt is elmondhatnók: „boldog idők! hol vagytok? Igen is — szeretjük mi magyarok alkotmányos 's a nemzetiességünket emlegetni, de bizony némelyikünk miatt zálogba is lehetett volna régen vetni ama gyönyörű jogokat, mert többen vagyunk ám, mint kevesebben, olyanok, kik a publica privatis arany igazságot régen megfordítottuk, 's gondolunk is mi a közügyek le- vagy fölfelé folyásával, csak jó uzsorát húzassunk, jó keletű legyzen borunk, pálinkánk, buzánk stb., 's járja a paraszt maga dolgát kellőleg 's idején, biz úgy mondjuk bánjuk is mi, akármit tesz vármegye uram, mi ugyan egy jó napot el nem veszünk magunktól miatta, aztán miért vagynak a tisztviselők, arra valók ők, hogy ott legyenek, úgyis jó tehenet fejnek. Illy hazafiság mellett nem lehetne é aztán egyik vagy másik tisztviselőnek elvetemülni, nem ezen rideg elvontság szüli é, hogy a hírlapok teli vagynak nagyobb tisztviselői visszaélésekkel, tetemesnél tetemesb pénztárhányokkal? Ezt sem bánjuk mi nemesek, hisz a parasztét lopják, az pedig győzi. Ezeket azonban épen így magunkról még nem egészen mondhatván, térjünk a gyűlés tárgyaira: 1) A' nm. hitnác az újabb törvény szellemében megengedvén a szolgabírák számának négygyel szaporítását, de esküttekről 's ha jól értettem, hajdukról is semmi említést nem tevé; határozatott: hogy a mezei rendőrséget tárgyzó jótékony törvényezikk minél előbb életbe hozassék, 's főispáni helyettes ő nga kéressék meg, hogy tekintvén a körülményeket, mellyek nagy terjedésű 's népszerű megyénkben a szolgabírák száma szaporítását csak magában politikai szükség tekintetében is megkivánják, az augustusi gyűlésre választás-időt tűzni méltóztatnék. Esküttekűl pedig, kik nélkül szolgabíró, különösen midőn a négy szolgabíró szinte nem egyedül rendőrségi bíraskodásra, hanem célirányosbság tekintetéből rendes szolgabírói foglalkozásra állítatik, törvényes eljárásban gondolni sem lehet, addig— mig azok iránt a megye, az adózó nép legkisebb terheltetése nélkül, nevezetesen a mostani hat kisebb adószedőnek négyre szállításábani gazdálkodással intézkedendik, becsületbeliek rendeltettek rendes hatósággal alkalmaztatni. Különben is megyénk önmaga csökkentvén kevés év előtt a becsületbeli tisztviselőknek rendesekével egyenlő hivataloskodását azt most közszükség kívántára ismét oda emelheti, honnan leszállította. Egyébiránt ez újítás és tisztviselő-szaporítás olly tárgy levén, mellyhez szólani az egész nemességnek van érdeke; az eb-

ben kelt küldöttségi munkálat fölvétele az augustusi gyűlésre úgy tételtett át: hogy az eleve kihirdetvén, akkor mind a járások elrendezéséről, mind az esküttek és hajduk alkalmazásáról bővebben lehessen tanácskozni, 's mindenek megvitatása 's állapítása után — az előbbiekhöz képest a választás is rendes úton vitethessék véghez. 2) A' nm. hitnác — Szilvás-újfalururbéri perére nézve tett intézvényében többek között azt rendelvén, hogy az olly udvartelkek, mellyek a dóállományi jobbágytelkekből állítottak elő — hanem-ha az udvartelkesítés az illető nm. hitnác által helybenhagyatott — urbéri természeteket magukon viseljék: ebben a KK. és RR. több kisebb nemesre nézve — kik illy betelkesítésre kénytelenek voltak 's azt az új urbéri törvény születése előtt tették — sérelmet látván, az országgyűlési utasítások közé feljegyezni rendelék: hogy az urbéri törvény viszszaadó erővel ne birjon. 3) A' nm. hadikormány úján az iránt értesítvén megyénk: hogy ha katonai szolgálatban levő köz vitézek közül valamelyikre odahaza gazdasági vagy családi tekintetben szükség lenne, az az illető járásbeli szbirák bizonyosság-levelére azonnal szabadsággal elbocsáthatatik, a magukat pedig hon roszul viselő 's a köztársaságnak botránykozást okozók szintolly főjelentésre (melly a hadfogadó kormánytól tétethetik) visszahivatnak: tudomásul vétetett, 's az illető tisztviselőknek alkalmazkodás végett kiadatni rendeltetett. 4) Zala megye körlevele az előfogatok tárgyában tudomásul vétetett, a másodalispán elnöklése alatt levén egy küldöttség olly végre kinevezve, hogy e tárgyban egy az adózó népet minél inkább kimélő tervet készíteni ügyekezzen. Emelkedtek előleg is véleményi szöveg, nevezetesen: egy tblbiró a tiszta hivatalos előfogatokon-kivüliek díját kétszerezve kívánta megállapíttatni (ez nem tetszett persze, mert úgy bálba stb. illy ünérdekű utunkban bajos lenne a parasztot hajkászni), egy másik az időszakokhoz kívánta alkalmaztatni, egy harmadik az utak minőségéhez, mert nem igazságos arány ugymond készített uton egy állomásra ugyanannyit kapni (egy pgő forintot) mint olly dágványoson, hol egy állomást egész napon át kénytelen átvánoszorgani (az igaz, hogy ama jó töltést is a szegény paraszt készítette, 's ezen dágványt is ő fogja még kényelmes kocsi-zást elősegítő jó utá tenni!) mellyiket választandja a küldöttség, majd meghalljuk. 5) A' mészárosok folyamodtak husáremelés iránt, (mart. 20dika óta t. é. a marhahus fontja 9kr. vez.) kérelmük azonban mind a mellett is, hogy a szomszéd megyékben, mellyeknek mészárosaikkal azon egy vásáron kénytelenek venni, alkalmasint mindenütt drágább 's drága takarmányról kell vágni, és a bőr ára hihetlenül alászállt, midőn a marhaé pedig fen áll, nemcsak nem teljesített sőt erősen sürgettetett, hogy a mostani ár csak június elsőjéig maradván, attól kezdve további rendelkezés egy krajezárral alább szállíttassék. Ugyan hogy is lehetne azt gondolni, hogy a ki csak eszik húst, és eladó marhát nem nevel, vagy hízlal, valaha a husár-emelésre szavazna? Mentül ocsóbb, annál jobb. Pedig ocsó húsna hig a leve. 6) Zalamegye körlevele, mellyben azon nemzeti sérelem közöltetik: miképen a Gollner magyar ezred parancsnoka, bizonyos illyr gúnydalt az ezred zenészkara által Zágrában közönséges sétahelyen eljátszatott, — keseredett részvétellel fogadtatott, 's gyakoriak levén a katonai kihágások nem esoda: ha a honfi keblek kitörései a tisztos ősz fejú öregeknek is életdús ifjú szónoklatot kölcsönözének. A' felírás azon szellemben határozatott el, mellyben a megkereső megye remek tollal szerkesztet. 7) Bihar, Szabolcs 's Abaujmegyék levelei, mellyekben azon határozatunk ellen ovakodnak, melly szerint idegen boroknak bizonyos időközbeni behozatalát eltöltöttük volt (de eltöltünk, az illető hatóság által érvénytelenített) azon küldöttséghez utasítottak, melly a hegyaljai borkereskedés szinlődése tárgyában nevezetett volt ki. Megyénk épen nem a kereskedés gátlása tekintetéből hozta e' határozatot, sőt annak biztosítása végett; mert, holmi nyíri 's ki tudja micsoda síkföldi bort a Hegyaljára behozni, és ottan hegyaljai gyanánt eladni, csakugyan ollyas dolog, melly a borkereskedésnek útját bevágja. Egyedáruasság épen nincs benne, mert egyedáruasság az, midőn Nyiregyházára, Kassára 's kitudja még hova, nem szabad még azon megyében termelt bort is bevinni, addig mig a' bentermett, jó áron el nem kel. Ez Zemplényben nincs divatban, csak azt ohajtja Zemplény, hogy külsőzégi vevőinket tokaji bor helyett érmellékivel 's a. csalván meg, úgy ne járjunk, mint a' kender- és lenkereskedéssel. 8) Indítványoztatott, miképen az országgyűlés ideje közelgven, szükséges volna a megyének, ne hogy készületlen maradjon, az országgyűlésre tartozó tárgyakat megvitatni: az indítvány pártoltatásra talált és az illető küldöttségnek meghagyatott, hogy legalább azon tárgyakról, mellyeket eddig bevégezhetett, véleményes jelentését a' közelebbi gyűlésre adja be, egyszersmind ez közhírré is tétetni rendeltetett. 9) A' pályinkaivásnak veszedelmes hatása hoztatván indítványba, ezen a' köznepet lelkileg és testileg egyiránt tompító, szegénységet, nemzedéki elaljasodást maga után húzó rosznak orvosoltatása országgyűlésre terjesztetni rendeltetett, addig is kihirdetvén határozatván, hogy korcsmáros két forintnál fölebb egész telkes embernek se merészeljen italt hitelezni, ha pedig más valami élelembeli tárgyat vagy egyebet venne keresztyén zsidótól, az mindig hiteles helyen történjék, különben, a' kötés érvénytelen, mert így játszának ki a' jó intézkedések, hogy ital helyett buzát, gabonát 's a. iratnak be. Megyénkben annyira eláradt a' zsidó ravaszság és alsóbb néposztálybeli részegesség, hogy ritka gazda, ki többel ne lenne adós adóban és zsidónak, mint a' mennyije van.

Nagradnak april 27kén kezdett tisztválasztása köv. tisztikart létesített: első alispán: Fráter Pál volt követ és szbiró közfelkiáltással, másodalispán: Károlyi Ján. 1416 szavaz. (együttjelöltei Szerémy Antal 720, Horváth Elek 548 szavazatot nyertek.) Főjegyző: Dessewffy Ottó; tiszteletbeli: Muzslay Sándor; első aljegyző: Frideczky Lajos; másod: Veres Pál, tiszteletbeli aljegyzők: Balás Math., b. Majthényi László, Török Sándor, b. Balassa Antal, Madách Imre, b. Barkóczy Mihály 's Lisznyay Kálmán; hadi főadószedő: Szerémy Antal, házi: Dömök János; aladószedők: Harnos Lajos és Bene Károly; egyenlő rangú főügyészek: Farkas Károly és Plachy Zsigmond; alügyész: Sooky Andor; főbiztos: Sréter László szavazással; uti főigazgató: Szontagh Samu; számvevő szavazással: Dubraviczky Zsigmond; kékkői járásbeli fős. biró: Horváth Elek; alsz. birák: Szécsényi Miklós, Veres István és Somoskőy János; tiszt. sz. biró:

Plachy Ferenc; tosz. Szabó Lajos; Básthy Miklós f. tagh Pál; eskütt. csódy János. — csányi Miksa fő kál Antal szbiró; sonczai járásbeli nyi József; eskütt. esendbiztos: Bor nagy szavazással nyos József; pélyemtenyészési biztos: Garba Is ket t. i. másodal viselő felkiáltás zése csupán titk sítetlenül mara tali személyeség állásában meger elmellőzés miatt tositás végett el

Torontálb folytatva egész következők: 1. 15től kezdve m laszul adja, hog alkalmazható ne lete tartassék n midőn az idei n kat, semmi esetl kiszolgáltatni s katonai egyedelt lett utóbb is me nác által a ka adatott elő, hog dulásaikban ha zetik, az alispá rak ahoz alkalm szág fenséges egy évre megal lyamodványban levele, mellybe mellyhez csato tatott, e' megye lamint az ács törtléséről, Zal nyoló illyrdal 4) Csanád várn nek esanádi er ségének rende a' jövő közgyi hogy miután ré csáttatása itten sod alispánun kat az egység levél küldetett gye az új csa tán tizenkét na tet kapott, 6 p teteit. Rónay

(Erdély nök Zilah-vá helyébe küldő tárgyalás alá KK. és RR. e' mivel úgy lát ki mart. 30k tyás III. dec 2dik, leopol ték, hogy a megajánlása, zen joguktól ve lettek vol gen felül a' mig 1791től tától tettleg tóságát az o kir. előadás ni méltóztató körüli rendel kább, mivel törvényjavas kálataig, m tatott, erős lat csak egy

Plachy Ferencz; esküttek: Lieszkovszky József és Pongrácz Tivadar; élelári biz-
tos: Szabó Lajos. — Szécsényi járásbeli főszbiró: Jankovich László; alsz. birák:
Báthly Miklós fősz. birói czimmel, Horváth István, Benyovszky Móricz és Szon-
tagh Pál; esküttek: Mátyásy István és Malatinszky József; élelári bizos: Sze-
csödy János. — Füleki járásbeli főszbiró: Repeczky Ferencz; alsz. birák: Okoli-
csányi Miksa fősz. biró czimmel, Zmeskal Sándor és Ottlik Akos; esküttek: Sza-
kál Antal szbirói czimmel, és Vattay Aloiz; élelári bizos: Ambrózy Gábor — Lo-
sonezi járásbeli főszbiró: Gellén József; alsz. birák: Ebeczky Ferencz 's Okolicsá-
nyi Józsi; esküttek: Baros Pét. sz. birói czim. 's Piry Ján.; élelári bizt.: Guóth Lajos;
csendbizos: Bornemisza Ist. sz. birói czim., tisz. csendbizos: Dobák Mihály; vár-
nagy szavazással: Krúdy Lajos; levéltárnok: Nagy Fer.; nemesi pénztárnok: Tor-
nyos József; pertárnok: Hamar Miklós; érseki tizedszedő: Janikovics István; se-
lyemtenyésztési bizos: Nagy József; rabmunkáltató pénztárnok 's tiszt. építési
bizos: Garba István. Ezekből látható, hogy a' különösen erről megjegyzet-
ket t. i. másodalispánt, főbizost, számvevőt 's várnagyot kivéve — a' többi tiszt-
viselő felkiáltással választott meg, 's így a' ns megyének általunk is közölt vég-
zése csupán titkos szavazással eszközöltetni határozott tisztválasztás iránt telje-
sítettlenül maradt; 2) hogy corteskedés itt is divatozott; 3) hogy a' jegyző hiva-
tali személyesét tárnok főispán gr. ő extiája választás vagy kijelölés nélkül eddigi
állásában megerősíté; mi miatt a' megyei főügyész tisztválasztás végén választás-
elmellőzés miatti ovását nyilatkozatá — főispán ő exciája pedig tisztutódi jogbiz-
tosítás végett ellenovását.

Torontából, Nagy-Beckerek aprilis 23kán. F. hó 11kén kisgyülésünk volt,
folytatva egész tegnapig törvényszékek tartattak. Amannak nevezetesb tárgyai
következők: 1) A' nm. hltanács e' megyének azon jelentésére, miszerint f. e. febr.
15től kezdve majus 19éig egy vontató lótl 20 pgo kr. fizetetleni rendeltetett, vá-
laszul adja, hogy ezen rendelet a' es. kir. katonaság részire adandó előfogatokra
alkalmazható nem levén az annak kiszolgálódnokra nézve a' hadszabályozat rende-
lete tartassék meg. Minek következtében a' megyei rendek kijelentvén, hogy a'
midőn az idej nyomasztó inséghez képest az előfogaditj fölemelték, azon vontató-
kat, semmi esetre, melyeket a' fels. kir. szolgálat előmozdítására a' katonaságnak
kiszolgáltatni szoktak, nem értették, csak egyedül a' magányos dolgaikban utazó
katonai egyedek által használandókra kívánták a' végzést kiterjeszteni, melly mel-
lett utóbb is megmaradnak, 's az ez értelemben szükséges rendelkezéseket a' nm. hltan-
ács által a' katonaságnál megtételni kérik, minthogy továbbá ez alkalommal az
adatott elő, hogy a' megyében szállászó császár huszár ezredbeli tiszték a' kirán-
dulásaikban használni szokott vontatókat hadszabályzat szerint 48 krjával fi-
zetik, az alispáni hivatal által az előfogaditj fölemelése iránti határozat a' tiszt ur-
ak ahoz alkalmazkodása végett az ezrednek megküldetni határozatott. 2) Az or-
szág fenséges nádora a' rögtöni v é r b i r ó s á g gyakorlatát e' megyének ismét
egy évre megadni méltóztatott, jövőre azonban ezen rendkívüli eljárás kívánó fol-
yamodványban egyes esetek elősorozásával rendel fölterjesztést tételni. 3) Bereg
levele, mellyben tudakozódik, hogy a' vegyes házasságokban kelt azon levele,
mellyhez csatolatni kívánt felírás nyomtatása a' könyvvizsgáló által akadályoz-
tatott, e' megyéhez megérkezett? úgy Pestnek a' mezei és szőlő-munkák, va-
lamint az ács és kőmives-mesterek körül dolgozó napszámok árszabásának el-
törléséről, Zalának Gollner serezed ezredese által a' magyar nemzetiséget gú-
nyoló illyrdal eljátszatásáról szóló levele jövő közgyülésen ujlag elővételni fog.
4) Csanád vármegye tudósítja e' megyét hogy mult év őszén a' torontáli töltések-
nek csanádi erővel kivágatása, a' vízszabályozási munkákra megbízott küldött-
ségének rendelkezéséből történt, 's ennek tette megyeileg is jóváhagyatott, e' levél
a' jövő közgyülésen ujonan kihirdettetik, azon felszólítására pedig Csanádnak,
hogy miután részéről a' szabályozási munkák készek a' Marosnak új medrébe bo-
csátatása itten se akadályoztassék, a' megyei rendek nem hajolhattak, mivel más-
od alispánunk jelentéséből megérték, miképen Csanádmege a' töltésmunká-
kat az egység szerint nem készítette el, azért e' tekintetben oda olly tartalmú
levél küldetett, hogy mihelyest Csanád az egység pontjait sikerbe hozza, e' me-
gye az új csatornának kinyitásához azonnal hozzájáruland. — Kisgyülésünk u-
tán tizenkét napig tartó törvényszékünkön 99 rab fordult meg, kik közül 76 ítéle-
tet kapott, 6 pörbe fogatott, 4 ellen utóbbi vizsgálat rendelteték, 's 13 fölmen-
teteit. Rónay Móricz.

(Erdélyi országgyülés.) Az april 11kei orsz. ülésben, miután a' nm. el-
nök Zilah-város új követét Sebes Miklóst, ki a' viszszalépett Murányi Lajos
helyébe küldetett, bejelenté, felszólítá a' Rdeket a' napi rendre tűzött adó
tárgyalás alá vételére. Felolvastatt a' felségének e' tárgyban kelt leirata. A'
KK. és RR. e' szerfelett fontos és igen érdekes tárgyat tanácskozás alá vevén,
mivel úgy látták, hogy miután a' Rdek többszörösen, közelebből pedig az 1838-
ki mart. 30kán kelt alázatos feliratukban a' honi törvényekből, jelesen Má-
tyás III. decr. 11ik, Ulászló V. decr. 1ső, Approb. Const. III. részének
2dik, leopoldi kötlevel 12dik és az 1791ki 11dik czikkéből indulva megfejtet-
ték, hogy az adókörülí rendelkezési hatóság, az adónak t. i. évről évre
megajánlása, kirovása 's behajtása egyedül az orsz. KK. és RR. illeti; hogy e-
zen joguktól az 1754ben ideiglen behozott rendszer által nem hogy elrekeszt-
ve lettek volna, sőt 1754 után is a' leopoldi kötlevelben meghatározott öszve-
gen felül a' megkivántató mennyiség megajánlása a' KK. és RR. által tétellett,
mig 1791től az országgyülések tartása megszakadván, ezen joguk gyakorla-
tától tetteleg elrekesztettek; hogy ő fge is ezen világos törvényeken alapuló ha-
tóságát az országgyülésnek minden alkalommal, közelebb pedig az 1809ki
kir. előadásokban, 's 1810 jul. 6kán kelt k. k. leirata 2ik pontjában elismer-
ni méltóztatott, biztos reménységgel valának, hogy ő felsége a' KKat és RRet adó-
körülí rendelkezési hatóságukba visszahelyezni kegyes leend annyival is in-
kább, mivel az érdeklétfeliratban kifejtetett, hogy az 1791ben tervezett 9dik
törvényjavaslat, mellyel a' fenálló adórendszer az országos e' tárgybaní mun-
kálataig, melly a' következő országgyülésen fölvetetendő vala, meghatározat-
tatott, erősségül már azért sem szolgálhat ellenök, mert egyfelől azon javas-
lat csak egy évre szólott, másfelől soha megerősítést nem nyert; valamint ü-

rügyl a' kirekesztésre nem szolgálhat azon ok is, melly a' fenálló adórendszer
nagy hiányaiból merítettett, és pedig annyival kevésbbé, mivel a' kormány is 1761
után az adó rendszeréről — melly az 1754kitől lényegesen különbözik — egy-
oldalulag rendelkezett, így a' KK. és RRk addig is, mig az adórendszer az
orsz. biztosság által egész terjedelmében kidolgoztatik, képesek leendnek ugy
intézkedni, hogy a' közigazgatás folyama föl ne akadjon. És mivel mindezen ok
már előbbi föliratokban kifejtetett, nem lehet sajuosan nem tapasztal-
niok, hogy ő fge újabb k. k. leiratában is a' tárgyat rendszeres biztosságra u-
talván, ez elidegeníthetetlen joguk gyakorlatát újabb törvény alkotásaig fölfüg-
gesztí, mi annyival meglepőbb vala, mivel ugyanazon k. leiratában kijelenti,
miké az 1791ki 11. t. cikket adó iránti pontjára nézve is sértetlenül kíván-
ja megtartani. Ismételve kijelentik azért, hogy sem azt, miszerint a' fenálló adó-
rendszer egy újabb munkálat kidolgozásaig el lenne fogadtatva; sem azt, mi-
szerint annak megváltoztatása csak rendszeres biztosság utján lenne eszközöl-
hető, nem ismérhetik el, mert ebből az adórendszer elintézésének huzamos idő-
re kellene elhaladnia, holott annak sietős rendbehozatását az alkotványos sza-
badság, vagyonbátorság 's erkölcsi elaljasodás meggátoltatása, melly a' mos-
tani rendszerből áradoz, egyiránt szükségessé teszik. Ugyanezt kívánja az a-
nyagi érdekek szempontja, jelesen az urbér is, mellyel az adó szoros kapcsolat-
ban van, 's mellynek czélszerű és siető behozatala ő felségének is atyai szí-
vén fekszik, sőt azt szükségessé teszi. Mindezeknél fogva tapasztalás-tanította
győződésük levén a' KK. és RRnek az, miké az adó fontos tárgyának tovább-
bi késleltetése veszélyes következményekre adhatna alkalmat 's majd lehette-
nitené az urbér siető szabályoztatását, a' fenebb előfordult nagy és fontos okok
tekintetéből tehát végeztetett, miszerint adassék át ezen tárgy az urbér és adó
tárgyában kinevezett rendszeres biztosságnak olly végre, hogy az ország Rdei-
nek arra, miként magokat az adónak időről időre való megajánlása iránti két-
ségtelen igazuk gyakorlatába ez országgyülés alatt visszahelyezzék, czélsze-
rű módot ajánljon. A' kérdés körül egy volt a' vélemény; elágazások csupán a'
biztosság munkálati köre meghatározása körül mutatkoznak. A' többség azon-
ban két részre osztá a' kérdést: alkotványos és anyagi osztályra, az elsőbe
csupán az adó-megajánlási jogot foglalák, másikba pedig a' kivétsi, kuleski-
dolgozási és számvevési intézkedést, azonban ez utolsó részét az országgyülésen
kívül munkálkodó rendszeres biztosságnak hagyá; a' három hét alatt készí-
tendő tervet csupán az első osztályra szoritván. — April. 20kai orsz. ülésben
Vajda-Hunyad új követe gr. Kornis Ferencz jelentetett be az elnök által. Megje-
lentek a' kir. főkörmányszék követei, meghozván a' KK. és RKnek az Erdély
és Krassómege közti határkérdésben készített föliratra tett észrevételeket, mely-
lyek csupán stylaris módosításokat foglalának magokban 's a' KK. és RR. ál-
tal nem fogadtattak el. A' ső és magyarhoni levelek tárgyában kelt felirati javas-
latok köziratra bocsátattak 's felolvastatt az öszses rendszeres biztosság
törvényjavaslati munkálata a' tisztválasztás tárgyában alsófejmegyei követ b.
Kemény Dienes ellenvéleményével együtt, melly előleges tárgyalásul kiadatott
's jövő tanácskozásnak anyagaul napi rendre tűzetett.

(Tiszamelléki egyházkerületi gyülés.) A' hely. hit-
vallásu tiszamelléki egyh. kerület f. évi sz. györgyhava 19. 20 's 21dik napján Mis-
kolezon Szathmáry József superintendens 's k. csoltói Ragályi Pál segédgondnok el-
nökletök alatt tartá közgyülését, eredményei közül mellözve az egyházkerület bi-
rói hivatásából folyó határozatokat, kiemelem a' t. e. z. közönség előtt azokat, mellyek
résztint javítás-célzók, résztint reform-kérdéssel kapcsolatban állók 's így az olva-
sók részvevő figyelmét inkább igénylik. Megkezdé a' gyülest hivatalától, a' debre-
czeni váltótörvényszék ülnökévé kinevezetése következtében elbucsuzott fáji Fáy
Ferencz helyébe, mult évi júliusban tartatott közgyülésen a' s. pataki főiskola al-
gondnokává megválasztott bárczai Bárczay Mihály fölesketése; az általa letett hitfor-
mának a' magokat túlélt budai canonokhoz családí hasonlósága botrányosan tünt föl.
Fölolvastatt a' nm. helyt. tanácsnak ezen egyházkerület kormányát Magyarország
egyház-polgári földképehez szükséges adatok megküldésére fölszólitó intézvénye,
ezen kívánság teljesítése örömmel határozatott azon okból is, mivel az említett terv
létrehozása által egy híján földözésére segédkezetek nyujtani megkerestetés kö-
vetkeztében az egyházkerületnek alkalma leend. — A' placetummal ellátott pápai bre-
vét közlő főpásztori levélnek, röviden kifejezve, olly hatása lön, mi a' jogsze-
rűséget érző 's tisztelő más testületeknél, olly következménye, mi országgyüleseken
kívül sérelmek ellen egyetlen gyakran csak palliativ gyógyszerünk, t. i. felírás hatá-
roztatott ő felségéhez, a' törvények legfőbb őrjéhez, kéro: méltóztassék a' prot.
vallást jogokkal fölruházó 's annak állását biztosító törvényeknek fejdelmi erőteljes
föllépéssel tekintélyt szerezni, az ellenök tevőre korlátban tartó intézkedést tenni;
az egyház kormány alá tartozó megyékhez pedig egyházkerületi határozat alakjában
utastítás rendeltetett küldetni, mihez vegyes házasságkötés esetében a' ref. lelkészek
alkalmazkodjanak. Dícséretesen jellemzé e' tárgy fölött folyt vitákat, idegenkedés
mindentől, mi hierarchiai szint visel; félre vettett az indítvány, mi, bár azt viszo-
nosság ajánlá 's törvény nem ellenzé vala, encylica alakjával ingerle. Vallás esme:
béke, egyik rendeltetése: kibékítés. Erdély főkörmánysz. 's ezen egyh. ker. főgondnoka
Teleki Jós. gr. ő nnga levele az egyházkerületet bizonytalanságából: — nem lesz é
t. i. Erdély szerencsése kerületünkre nézve veszteség? az őt ezentul is sajátjának ne-
vezhetés boldog tudára vivé át: nyilatkozatá ő nnga, mikint kormányzóí gondjait
a' protestantismus erős léte 's a' polgári statussal egyenvonalos haladásban tartása
igényeivel öszhangzásba hozni megkísértendi, 's főgondnoki hivatalát folytatni fog-
ja, nagy szelleme 's egyházkormánytársai hő buzgalmok, szilárd jóakaratak 's ügy-
szeretetek kezeskednek ezen egyházkerület vallásos 's tudományos végintézetéinél
nem gyéren mutatkozó körjelenségek gyorsan történnendő gyökös enyésztetésök fölöl.
— Fölolvastatt azon választmány munkálata, melly mult évi sz. György havában
Miskolezon tartatott egyh. közgyülésből a' végre küldetett ki, hogy Szemere Berta-
lan kinyomva is megjelent 's a' közönség előtt ismertes tervét vezérfonalul vevén,
az élő papok sorsa biztosítására, elhaltuk után árvaik 's özvegyeik fölsegéllésére
tervet készitene; az egyházi 's polgári világban egyaránt jeles férjfi számítás 's ta-
pasztaláson épített javaslat, gyakorlati alkalmazás tekintetéből szükségesnek látott
módosításokkal a' választmány által elfogadtatt 's ezt az egyházkerület is kevés
változtatással magáéva tette. Bár a' nevezett munkálat részletes előadása, a' benne
kifejtett elvek miatt, 's papjaink sorsát élethün, azért lélekrázólag, mélyenható vo-
násokkal rajzolvá a' kornak vallásos 's tudományos intézetink körül reformokra ser-
kentő szózatát tolmácsolván, az egyháznak a' polgári statushoz aránytalan viszonyát
mély elmélettel fejtegetve a' nagy közönség előtt érdekességre számíthatna: — je-
lenleg utasítom tárgyvismertetésül a' közönséget Szemere B. tervére. A' küldöttség a' ref.
papok sorsának ingatagsága alapjául jegyzé az 1792k IX. canon 13 czikkének:
„Jus vocandi ministrum ecclesie competere“ hangzó ugyanannak a' lelkész hivatal-

Törökország.

(Izzet nagyvezért veszély fenyegeti. Szyria folyvást forrong. Elegy.) Chosrev basa és Nuri efendi naponta erősb pártolást nyernek a szerailban Izzet b. és Sarim eff. ellenében, mert azok részire Valide szultána (szultán anyja) és a nagyúr két nővére hajlanak. A nagyur komoran boszankodik a szakadatlan tusa miatt a Libanon idegen támogatói józanabb része ellen is. Mitteend Mehemed nagyvezérségben megtartatásaért az éjszakai udvar, azt még nehez kitalálni, közvélemény szerint azonban ezen óriás hatalom a jelent legkedvezőbb pillanatnak véli, az ozman birodalombani két ellenséges elem — az Izlam's a kereszt — forrongásának előmozdítására. — Szyriában folyvást tart az angol ügyviselők elleni gyűlölség, mely minden előforduló alkalommal nyilatkozik, míg az ausztriai ügyviselők pártatlan magok viselete által mindinkább kedveltetnek. A Deirelkamart oda hagyott maroniták még nem tértek városukba vissza, sőt a drúzok is ellene szegültek Omer basának, mivel arra kényszerítik őket, hogy a maronitáknak mindent, mit fölök a polgárháboru alatt elragadtak, visszaadjanak. Ezen fölül megtiltá Omer a lőpor-gyártást 's mivel mégis tapasztalá, miként a maroniták két faluban, t. i. Bekseje és Sajirban csakugyan nem hagynak fel e gyártással, 100 albániai katonát küldött ellenök, kikhez még 30 drúz esatlakozván, Beksejében megrohanák a maronitákat, 's ámbár ezek csak 3 egyedet, míg a megtámadók hatot, veszítettek, a két házat, melyben a porgyarak voltak, lerombolták. Nedzsib basa 5

ezer emberrel Horan felé indult el adóbehajtás örve alatt, valószínűleg azonban azon czélból, hogy a drúz főnököket végkép elválassza 's a porta részire nyerje meg. Libanon több vidékein újra kitört a dögvész. Jeruzsalembe a' prof. püspökkel, kivált a felsőbb papság teljességgel nem tud megbarátkozni.

Norvégia.

(A' zsidók honosítottak.) Wergeland indítványára, miszerint a' zsidóknak Norvégiában megtelepülés engedessék, a' föltörvényszék jóváhagyása kívántatott az alaptörvény 2ik §ára nézve. A' föltörvényszék tagjainak többsége oda nyilatkozott, mikép a' zsidók kizáratása nem alaptörvényi elvnek tekinthető, minélfogyást az alaptörvény 112 §sza, mely a' változtatásokat tiltja, a' zsidók befogadtatásának útját nem állja. — Bjerregaard híres költő meghalálzott; ő éneklé a' közkedvességű nemzeti dalt: „Milly dicső honom földje! —

Gabonair váltó garasban, Pesten pesti, egyebült pozs. méről ertve

		Tisztalibza.	Közczere.	Rozs.	Árpa.	Zab.	Kukorica
Pest	máj. 4	220-255	180-145-150	105-120	50-84	135-148	
Komárom	apríl. 23	140-146	95-130	90-100	70-76	52-54	90-102
Szeged	.. 16	125-130	.. 115	.. 65	70-64	65	.. 80
Pécs	.. 16	125-130	105-110	90-93	.. 50	53	85-90
Baja	.. 16	110-127	93-110	.. 90	.. 53	.. 40	.. 68
Mosony	.. 14	137-176	100-120	94-102	76-80	50-55	94-102
Miskolcz	.. 20	140-150	110-120	105-115	52-90	42-48	95-100
Uj Beese	.. 22	125-145	.. 120	.. 50	55-43	50-70	.. 75

Pénzkelet: Bécsb. máj. 4kén: 5 petes statuskötelez. 108¹⁵/₁₆; 4: petes: 99¹/₄; bécsvárosi 2¹/₂ petes bankkötel. 99¹/₄, 2 petes: 54¹/₈;
Dunavizáltás: Budán máj. 6kán regg. 8 órakor: 6' 5" 3" a' zerus felett

É R T E S I T Ő.

Csöd ácsmesteri hivatalra.

1) A' tokaji királyi kincstári uradalomban egy a' tokaji nagy vámhídra, valamint az oda vezető föltés kisebb hidjaira leendő felügyelési szabályozott ácsmesteri állomás, mellyel évenkénti 80 frt. pgo pénzbeli fizetés és 24 pozsonyi mérő rozs élelemben van összekötve, megüresülvén, ezen szolgálat elnyerésére csödület hirdettetik, oly megjegyzéssel, hogy a' kérelmezők a' fenebbi szolgálatra megkivántató tulajdonokról készített hiteles bizonyítványokkal ellátva f. évi július hónap 15 napjáig a' diósgyőri kir. kincstári igazgatóságnál jelenjenek meg. Diósgyőr. márt. 29én 1842. 3)

Haszonbérleti árverés.

1) Szabad kir. Zombor városa részéről közhírré tétetik, hogy a' következő, szabad kir. Zombor városához tartozó haszonvételek, ugymint a' városház és oskola-épületi boltok, heti és országos vásárok, a' vásári esaprékek, mézszárszékek, sütő kemenczék, külső koresmák, kozarák, az iskolai épületi szállás, zsidó-konyha, pinezek, bácsi esatornán való halászat, mézszégetés és a' borméresi accisa. f. évi július 20án nyilvános árverés útján a' többet ígéroeknek f. évi nov. 1-ső napjától számítandó három egymást követő évre haszonbérbe adadni fognak. — A' bérletiszándékozók a' szükséges bánatpénzzel ellátva, a' fent kitett napon szabad kir. Zombor városházánál megjelenni ezennel hivatalosak. A' szerződési föltételek előlegesen nevezett vs számvevő hivatalánál naponként megtekinthetők. 3)

Haszonbérletek.

1) A' nm. m. kir. udv. kamara jóváhagyásából közhírré tétetik, hogy az ungvári királyi uradalomhoz tartozó, nevezetesen Czigányócz helységben ugyanazon nevű fürdő és koresma. — Palló, Petrocz, Egerfa, Lubnya, Szolya, Vulfinga helységeken a' koresmáltatás és pályinka-főzés, ugy a' bor és pályinka-mérés haszna, ahhoz tartozó épületekkel 's pályinka-házakkal, nemkülönbön mezei gazdasági állományokkal, a' daróczy husvágás jusával és Nagy Berezna mezővárosban tartatni szokott országos vásárok jóvedelmével, f. é. július 26dik napján, Ungváron az uradalom igazgatósága hivatalos szobájában tartandó árverés útján a' többet ígéroének 3egymást követő esztendőre haszonbérbe fognak adatni; a' kiknek tehát ezen haszonvételek kibérlésére kedvök léssen, a' fentirt napra és helyre elegendő bánatpénzzel 's más az uradalmat biztosító bátorsággal felkészülve ezennel meghívotnak. 3)

Váltósemmisítési hirdetés.

2) 2499—1842. A' kir. pesti első bíróságu váltótörvényszék részéről Betta József és fia folyamodásukra ezennel közhírré tétetik, hogy egy a' folyamodók által Pesten 1841. sept 1jén 110 frol saját rendelkezésre kibocsátott, Dernheimer Fridrik által elfogadott, m. 1841 dec. 10kén Pesten fizetendett váltó elveszett. — Ennek folytában az érdeklött váltó birtokosa felszólítatik, miszerint magát mátol számítandó 45 nap alatt, ezen váltótörvényszéknél jelentse, különben a' fent leirt váltó megsemmisítettnek fog általunk kijelenteni. Kelt Pesten a' k. első bíróságu váltótörvényszék 1842ik évi aprilis 25én tartott üléséből. 3)

Váltótörvényszéki idézés.

2) 2431—1842. Timaer Ferencz tartózkodása nem tudván, Schiller C. A. nak mint Paczner Józseffel csödtömeg perügylő Hászler József meghatalmazottjának, ellene, 271 pengő ft. 54 kr. iránt támasztott váltó követele tárgyában, a' pesti első bíróságu váltótörvényszék előtt leendő megjelenésre a' vt. Hr. 214 §a értelmében említett Timaer Ferencznek f. 1842. é. június hónap 8 napja reggeli 9 órája kitűzetik. — Kelt Pesten a' királyi első bíróságu váltótörvényszék 1842 évi april 25kén tartott üléséből. 3)

Egy theresianuml megürülendő növendék hely.

1) 12202—1842. A' Theresianum nevet viselő es. kir. bécsi Akademiában f. iskolai év végével, Rajner Pál kiléptével — a' magyar nemes ifjak számára egy növendék-hely megürülvén, a' folyamodni kívánók szükséges oklevelekkel ellátandó 's azon nyilatkozást, miszerint kisebb költségek fődözésire az érintett intézet pénztárába évenként 200 pgo ftot fizetni készek, világosan érdeklendő kérelemleveleiket f. 1842dik évi június elsőjéig a' nmlgu kir. httö magyar tanácsnak nyujtsák be. A' nmlgu kir. magyar httötanács kiadó hivatala által. Budán apr. 10kén 1842. 3)

Haszonbérletek.

2) A' nm. m. kir. udv. kamara rendeléséből közhírré tétetik, hogy f. évi máj. 12kén az ó-budai praefectoratus-hivatal iróteremében tartandó árverés útján f. é. aug. 1-jétől számított három egymásutáni évre haszonbérbe adatni fog ó-budai birtokban levő urasági három malom, u. m.
a) Ó-Budaközelében az ugynevezett Krempl-malom, mellyhez 14 hold rétföld tartozik;
b) a' bécsi postauton fekvő ugynevezett Frankl-malom a' hozzátartozó 8¹/₈ hold szántófölddel és 11³/₈ hold réttel;
c) a' szent-endrei országuton levő ugynevezett Klingelmayer-malom, a' hozzátartozó 2¹/₈ hold rétfölddel és házikerttel

Mind a' három malom különösen ajánlatos az által, hogy azok, a' hajtó víz melegségénél 's Buda és Pest szabad kir. városok közelségénél fogva egész télen át örölhetnek.

A' bérleti kívánók, a' szükséges bánat- és kezesspénzzel 's egyéb szabályszerű megkivántatóságok, kal ellátva, a' fenkitűzött napon és helyen megjelenni ezennel hivatalosak.

A' haszonbérleti föltételek előbb is megtudhatók az ó-budai praefectoratus hivatal iróteremében. Későbbi ajánlatok tekintetbe nem vétetendek. 3)

1) **Árverési hirdetés.** A' mezőhegyesi kir. katonai Ménes-intézet részéről közhírré tétetik, hogy saját nevelésbeli menlovaik közül 153 darab négy esztendős, mellyek saját szükségére vagy használására fölöslegek, f. 1842 július 1ső napján Mezőhegyesen t Csanád vgyében közárverés útján el fog adatni.

Mintthogy pedig ezen árverés ő felségétől főleg azon czélból rendeltetett, hogy a' hazai lötenyészőknek alkalom adassék jó apa- vagy maglovak által, löfajaikat jobbhíthatni 's nemesíthetni, ez okból különösen a' tek. ns. vármegyék, kerületek, egyéb hatósági községek 's olly birtokos urak, kik az illy vételt lönemesítésre használni szándékoznak, illő tisztelettel hivatalosak ez árverésen megjelenésre.

Az árverés folytában hat darab fiatal kanca, egy öt 's 34 darab négy esztendős, mellyek mind tenyésztésre mind egyéb használásra tökéletesen alka masok 's három darab paripa vagy hérelt is a' legtöbbet ígéroének fog adatni. Mezőhegyesen apr. 26. 1842. Borberg s. k. ezredes. 3)

Váltóüggyédivizsgálati hirdetés.

2) A' tek. k. váltótörvényszék ezennel közhírré tétetik, hogy kik a' legközelebbi köztörvényszüneten váltóüggyédivizsgálatot kívának letenni, közügyvédi hitlevelökkel és érelyes magokviseletéről szóló bizonyítványokkal támogatandó folyamodásukat folyó 1842 évi jun. 27kétől ugyanazon évi jul. 9keig bezárólag a' t. k. váltótörvényszék iktatói hivatalában a' k. föltörvény-

székhez adják be. Kelt Pesten 1842. máj. 2án Fogarasy János sk. vftszéki tanácsjegyző. 3)

Igazítás.

2) Zala-Lövői Csapody Pál ur ménestestri hivatala által a' Jelenkor f. e. 28's 34dik számaiban közre tett lóárverési hirdetésben a' 23, 26, 46, 47, 48 szám alatt megnevezett lovak hibásan tétettek telivérűeknek, mert azok sok vérűek. 3)

K. haszonvételek árverése.

3) 189. Tek. ns Tolnamegyében keblezett szegzárdi k. p. alapítványi uradalom részéről közhírré tétetik, hogy jelen tavaszhoz 11kén itten Szegzárdon az uradalmi irószobában szokott delelőtti órákban tartandó nyilvános árverés útján e' köv. haszonvételek e' f. évi őszfő 1ső napjától kezdve a' nm. m. k. httötanács helybenhagyását fentartva haszonbérbe kiadva lesznek, u. m.

1) Szegzárd m városban a' szeszes italok, tulajdon bor-pálinka ugy ser és serelésztő kiméresi joga, nagy vendégfogadóval ugy a' kazánbérzedéssel együtt 6 évre.

2) Mőzs helységben a' szeszes italok, tulajdon bor, pálinka és ser-kiméresi jog, kazánpénzszedéssel hozzá tartozandó fogadóval — ugy husvágási jog, és mézszárszékek 3 évre.

3) Agárd helységben az ottani vendégfogadó mindenféle tulajdon italok szabad mérésével, mellyhez a' mézszárszék ugy a' huskiméresi 's kazánpénzszedési jog járul 3 évre.

4) Öcsény helységben az ottani koresma; tulajdon bor pálinka és sermériesi joggal mézszárszékek és kazánpénz szedésével 3 évre.

5) A' hidasi koresma tulajdon bor 's pálinka-méresi joggal hidasi pálinka-égető gunyhóval 3 évre. Tavaszhoz 12kén.

6) A' palánki, ugy esatári, mőzsi pálinkagunyhók hozzá tartozó kazánokkal és égetéshez szükséges szerekkel 3 évre.

7) T. Pestmegyében keblezett Fajsz helységben a' szeszes italok tulajdon bor és pálinka-kiméresi, ugy husvágási jog, épületek és a' dunai halászat 3 évvel

8) Szegzárd m városban az épületfa 's deszkákka-kereskedésjogához szolgáló bekerített rakhellyel 3 év.

9) Mőzs helységben épületfa 's deszkákkal kereskedési jog 3 évre.

10) Szegzárdon a' méh-dézmavételei jog 3 évre, 11) A' szegzárdi 's öcsényi dunai erőkben a' komlószedési jog 3 évre. — Bérleti kívánók tehát szükséges bánatpénzzel száztul tíz ft. p. p. számítva ellátva fenérített napon 's helyen szives megjelenésre hivatalosak, Kelt Szegzárdon tavaszhoz 3kán 1842. Lainczinger Ferencz tisztartó. 3)

Csődület.

2) A' nmlgu m. kir. httötanács kegyes rendelése következtében ezennel közhírré tétetik: hogy a' pesti királyi tudományos Egyetemnél néhai Vass László apát, kanonok és nyilvános királyi tanító ur halála által megürült egyházi történet tanítószéke betöltése végett, ugyanazon Egyetem theologiai kara előtt tartandó csödület határnapja f. évi július 13kára van kitűzve. 3)

3) Pápa m városban a' somló-vásárhelyi alapítványi uradalomhoz tartozó ugy nevezett es. majornál levő magtárban folyó évi majus 9én delelőtti órákban 295 pozs. mérő rozs, 429 pozs. mérő árpa, 26 pozs. mérő kukorica, és 10 pozs. m. köles árverés útján el fognak adatni, azon megjegyzéssel, hogy a' ezen gabona-fajokért a' legjobb piaczi ár megígértetik, azok készpénz-fizetés mellett mindjárt-, ellenkező esetben pedig csak fensőbbi helybenhagyás megígértével adatnak által. 3)

Gőzhajójárás Bécs, Pest és Orsova közt májusban:

Pestről Bécsbe indul regg 7 ór.) mindennap
Pestre Bécsből érkezik (este)
Pestről Orsovara indul minden vasárnap és csütörtökön regg. 4 ór.
 azaz: maj. 1, 5, 8, 12, 15, 19, 22, 26 's 29kén.
Pestre Orsovaról érkezik minden hétfőn 's pénteken, délelőtt.
 azaz: maj. 2, 6, 9, 13, 16, 20, 23, 27 's 30kán.
 Ezenkívül egy vontató gőzös minden 14 nap megfordul Pest és Drenkova közt, Bécs és Pest közt pedig **ÁRPÁD** teherhajó minden héten minden vasárnap egy nap jövendőn le Bécsből; **Árpád** indul Pozsony 's Bécsbe minden szerdán regg. 6 órakor, egy személy vitelára 1. hely Pozsonyig: 4 fr. 40 kr., földelen: 3 fr.; Bécsig 1. h 6 fr. 30 kr., földelen 4 fr. p. p.

19) **Fris vetemény-magvak** magvak, spanyol lóhermagvak jutányos mint: luczernai lóhermagvak, vörös stájer, hollandi fehérlóhermagvak, francia perje-fűmag (Raigrass), morva bükköny-
 áron kaphatók Halbauer Ján. G. polg. nagy kereskedőnél Pesten, a Király-utczában Majthényi-ház 572 sz. a. 24)

7) **A' es. k. szabadítékos első dunagőzhajózási társaság igazgatósága** legközelebb közhírré teendő árjegyzékét e' folyó évre, melyek aztán különféle ügyviseléseivel in-
 zékint e' folyó évre, melyek aztán különféle ügyviseléseivel in-
 gyen adatnak ki. Előleg azonban következőket kíván a' társaság az utazó 's kereskedő közönségnek tudára adni:
 Az indulási napokat Bécs 's Linz közt rendszeren a' „Wiener- 's Allgemeine Zeitung“ fogják közölni.

Bécs és Pest közt most naponként indul egy hajó. — A' hajó, mint tavaly, naponként délután induland Bécsből, az éjt Pozsonyban töltendő, más nap pedig reggeli 6 órakor pontban Pest felé folytatandja útját.

A' társaság kedves kötelességévé tette, a' közönség kívánatának megfelelő 's azért megszünteté az előbbi alkalmatlan 's fárasztó szállítást, mely szerint ezen utat egy nap alatt tették, 's mitől a' közönség mindig idegenkedék.

Minden vasárnap azonban induland Bécsből reggel egy teherhajó, mely még azon nap Pestre meg fog érkezni. E' hajó utazókat is vesz föl, de csak földözetere.

Mintán a' Pest és Zimony közti vonal egy hajóval szaporították, képesnek érzi magát a' társaság az indulási napokat sokszorozhatni; folyó 's jövő hónapra ind. napoktól tüzetének ki: Mart. 24. 28 's 31ke. April. 5. 9. 's 12k April. 12ke után 's az egész nyár folytában minden vasárnapon 's csütörtökön indulni fog egy hajó. Ezeket kivül a' vontató gőzös is, mint eddig, folyvást járand.

Az aldunai vonalon lényeges javítások is történtek, nevezetesen az által, hogy egy a' növekedő szükségnek jobban megfelelő, nagyobb 's erősebb hajó az oláhországi partnál jár, 's nyáron mindkét parton 1/3 dával szaporítandják az indulásokat.

Az indulási napokat Bécsből egyenesen Konstantinápolyig a' főjegyzékben találhatni, hol megjegyzendő, hogy az indulások szinte sűrűbben történnek mint mult évben, mivel most hónapokonta 3szor Galacz és szinte annyiszor Küstendze felé indulnak gőzök. Azon tez. utazók, kik két nappal előbb kívánnak Konstantinápolyban lenni, jól teendik, ha Küstendze felé iradják be magukat, mely ut némelyekre nézve még azon tekintetből is érdemel elsőbbséget, mivel 30 órával tovább ritkán vannak tengeren.

Mint az előtt, ugy most is mindenki köteles hajóra szálláskor váltott jegyét előmutatni, melyet aztán a' kalauz (conducateur) átvesz 's az utazónak egy jegyéhez tartozó szeletet ellenjegyképen (contremarque) ad. E' jegy a' kiszálláskor visszakérteik 's ki azt elő nem mutathatja, természetesen az illető hely díja teljes lefizetésére köteleztetik. Az igazgatóság nem kéthi, hogy minden elfogulatlan, tova ebben a' közönségre nézve egy terhes rendszabályt látni-akarástól, valódi értelmét félre nem ismerendi többé, — mely nem más, mint az illy nagyterjedésű vállalatban mellőzhetlenül szükséges ellenőrködés létrehozása, 's így nem hiszi, hogy a' tez. utazók magokat e' rendszabályhoz nem alkalmaznák.

Nagyobb egyszerűsége végett megjelenik az idén az utazási árjegyzék különválasztva az árú jegyzékétől. Itt megjegyzendő, hogy ez utólsóban az árszabások 2 másán aluli kötegekre (collis) nézve 10% esőkentettek. E' vitelbér-esőkentés különösen azokra nézve lesz jótékony hatású, kik árúikat Grúzia 's Perzsia számára a' trapezanti kikötőbe szállíttatni kívánják, melyek többször 160 fontos kötegekből állanak. De általjában ajánlja a' társaság, ha csak lehetséges, az illy kötegeket az Oláhország, Bulgária 's Törökországba küldendő portékákra nézve is; mert e' kötegek használatára a' szállítóokra, mikékelylebb vitelbérrel meg azon haszon is hármlak a' szállítókra, miké szerint a' portékák épségökben megmaradnak, mi nagy 's nehéz kötegek mellett a' gyakrani átrakodás következtében majd lehetetlen.

A' most járó gőzök nevei 's löereje mindegyiknek az árjegyzésben foglaltatnak. 3 új hajó, mindegyik száz ló erejű, még köv. nyár folytában munkásságba lép.

NB. Bécsben folyami vagy tengeri kár ellen minden összeget biztosíthatni, 's hol a' szállítók jónak találják a' társaságot illy biztosításokra megbizni, azokat ingyen fogja elvállalni — 's kieszközlendő azokat a' négy biztosító intézetnél, mikkel összeköttetésben áll.

A' cs. kir. szabadítékos első dunagőzhajózási társaság igazgatósága. 8)

Árverési hirdetés. Szabad kir. Arad városban Heim Albert urnak iskola-utczában 429 sz. alatti ház pinczéjében valódi aszuszóló asztali 's külön borok melyek t. mácsai Csernovits Ist. ur pinczéjéből vevés útján tulajdonomná váltak, f. 1842. maj. 20án árverés útján a' legtöbbet ígérőnek készpénz letétel mellett 's igen kedvező feltételek alatt, hordóstul vagy a' nélkül, szabad kézzel eladatni fognak, u. m. 20 akó jónemű aszabor, 20 akó csekélyebb jóságú aszabor, 50 akó sűrűre 's erősen főtt úrmos ala Malaga, 20 akó legfinomabb pecsenyebor, mint Bakator, 20 akó nehéz, igen édes vörös bor, 40 akó vörös bor, 18 akó fehér Málás, ménesi fehér aszuszóló fürtökből, 5 akó szalmabor mint tokaji de ménesi termék fehér aszuszóló fürtökből. Venni kedvelők fenemlített határidőn 's helyen a' megjelenésre illendően meghívattak. Kelt Ó-Aradon 1842 apr. 27én. *Hartl Antal.*

2) **Kész misemondó-ruhák**
Hirsch Ferencz selyem- 's divatárus
 boltjában legjutalmas áron kaphatók; továbbá: selyem, arany és ezüst himzetű gyönyörű nehéz templom-szővegek díszítvényekre, damasz-szővegek zaszlokra, 's egészen nehéz violaszín 's vörös Gros-de-Naples, Moire és őrszalagok Pesten a' váci utczában „A' SZARVASHOZ“, hol mindenféle megbízatás is elfogadtatik mindennemű templomi díszítvényre, mennyezetre, püspöksüvegre, velumra, albára, szemfödélre, ostyazaskóra st. eff. jutalmas és gyors szolgálat mellett. 7) 3)

Geibel Károly könyvtárosnál Pesten (hajóutczában) kapható:

Nincs fogfájás többé!

esalhatlan útmutatás, mikép kelljen mindenféle fogfájást gyorsan és gyökeresen gyógyítani, a' fogakat késő vétségig ép ségben megtartani; a' romlottakat ismét helyreállítani; a' hiányzókat ujakkal kipótolni.

Párisi fogorvos Maurice
 francia munkája után
 Dr. Nagy János.
 A' VILÁGSZERTE HÍRES PÁRISI FOGORVOS MAURICE, ezen írás kiadása által sok ezer embernek köszönetét nyere; mert kit csak valaha fogfájás terhelte, 's annak rémitő kínait ismeri, ezen munkában idézett szerek használása által, teljesen megszabadítottatik azoktól.

H i r a d á s.

2) Az egyházi birtok-alaphoz tartozó tekintetes nagy-kővéresi uradalom részéről folyó évi majus 30kán szokott délelőtti órákban Nagy-Kővéresen a' tisztartói író-teremben tartandó közönséges árverés útján, az alább megnevezett uradalmi haszonvételek, a' felsőbbség jóváhagyásának fenartásával, bárom egymásután folyó, az 1842. évi nov. 15ő napján kezdetüket veendő, évre ujonan haszonbérbe kiadatni fognak, u. m.

Majorsági földek. szánt. föld kaszáló	
H o l d	
1ször. Vendégfogadók, koresmák és mészárszéki jog	19
Dragsinai koresma, húsvágás jogával együtt, az ahoz tartozó	—
Rakoviczai koresmáltatás és húsvágás joga	23
Dragojesti	22
Fikatóri	23
Kepetti vendégfogadó	23
Bakóvári	23
Szilasi koresma	22
Niczkyfalvi vendégfogadó	17 ¹²⁰⁰ 1600
Duboszi koresmáltatás	—
Vermesi vendégfogadó	22
Izgári koresmáltatás	23
Jerszegi koresma	—
Zsidovini vendégfogadó	—
2szor. A' dragsinai, szirbovai, hittyási, rakoviczai, fikatóri és duboszi helységek határaiban a' halászat és az egész uradalomban találtató tavakban való piócafogás joga.	15
3szor. Majorsági földek.	83 ⁸¹⁰ 1600
Dragsinai határban kis pusztá	4
Szirbovai — malom-földek	225 ⁵⁰⁰ /
Hittyási — felső-berland	204 ³⁰⁰ /
Vukovai —	20
Vermesi — malom-földek	8
Izgári	—

Iszer. Kivágási földek (Ausschnitte) a' nagy-kővéresi, török-szakosi, drag-sinai rakoviczai és dragojesti határookban.

3szor. Contactualis ház helyek a' vukovai helységben 6. Szirbován 1. Izgáron 1. Vermesen 4 és Zsidovinban 1.

Mely közönséges árveréshez, a' bérleti kívánók, szokott bánatpénzzel előlta, megjelenni hivatalosak. Nagy-Kővéresen aprilis 3kán 1842 eszt.

A' kir. örök-alapítványi nagy-kővéresi uradalmi tisztartói hivatal által. 3)

Előleges jelentés egy Magyar és Erdélyország történetét tárgyaló művészeti és tudományos munkáról.

Alulirt, ki több év óta Magyar és Erdélyország jeles élő 's elhunyt férfainak arcképeit — a' legmagasb és főrangú uraságok és a' tisztelt közönség által leghízelgőbb felvételre méltatva most már bevégezt gyűjteményben közre bocsátott, ezennel előleg egy, általa kiadandó, a' magyar és erdélyi történetet tárgyaló művészeti és tudományos munkát közzétudomásul ad. Fentartván magának a' terv és ennek kivetele fölötti bővebb közlését jövő hónapban az első füzetel megjelenendő előrajza; itt egyedül a' munka alapszámjéét előadni szándékozik. Szerény vélekedése szerint a' kiadó magas partfogói és a' tisztelt közönségnek, különösen pedig kedves magyar hazájában csak ugy mutathatja be élenk haláját előbbi munkája kegyes és tetszéssel fogadásáert, ha legbüzzőbb fáradozását egy munkára fordítandja, mely Magyarországot és Erdély történelmének legkiválóbb jelenetét há rajzolatokban 's ezeknek hiteltel kulfok után készült magyar- és német nyelvben külön máteles gyalgalya. Ezen ezelnak pontosabbani megfélelhetéseért sikerült a' kiadónak olly összeköttetésekbe lépnie, miknél fogva a' rajzolatok jeles kivetele melnak olly összeköttetésben állhat, mely rajzolatok tekintetben, mind azon történeti pontosságot ígérheti, mely rajzolatok tekintetben a' magyar és erdélyi történetre nézve csak kívánható; e' mellett a' magyarázó szövegben egy munkát állíthatand elő, mely nem a' képek tartalmának száraz elbeszélését; hanem inkább az egészen keresztül vonuló történeti fonálnak mindíg szem előtt tartása mellett, rövid de eleven és velős leírásban minden időszak vázlatát adja, melyből a' művész előadása tárgyau egy érdekes jelenetet közöl. A' képek és ezek magyarázata közös terv szerint és mindíg összehangzólag jelenvén meg, egymást támogatják és kiegészítendik, mi által egy a' Magyar- és Erdélyországbeli nevezeteseb egymásba vágó eseményeinek zárt köre; — egy élettéljes leket és szívet emelő egész; — egy olly történeti és művészeti nemzeti munka tamaband, melyhez hasonlót a' magyar és erdélyországi ikturatura meg nem dicsekszik. E' munka tartalma 's a' tárgy méltóságának megfelelő díszes külsejéről gondoskodni legbüzzőbb törekvésre leendő a' kiadónak. Azon reménnyel kecségteti magát alulirt, hogy a' nagyérdemű közönség e' munkát, mely Magyar és Erdélyhon áinak különösen érdekes, de a' többi ausztriai örökös tartományok 's a' külföld lakosinál is némi tekintetben figyelmet gerjeszthetne — annal kedvesebben és számos hozzájárultával pártolandja, minthogy e' pártolás a' legbiztosb kecsesség mind a' munka folytonos megjelenésére, mind arra is, hogy a' kiadó legjutalmasabb ár-megszabás által azt az olvasók és hazafiak minél kiterjedtebb körébe juttathassa, Bécs, mart. végén 1842. **Ehrenreich Adám** akademiái rézmetsző 's pesti műáros.